

Dagens kvenske ord

2013			
Dato	Ord	Uttale	Eksempler/Forklaringer
29.04	kevät - vår (årstid)	uaspirert 'k', munnen formes til å uttale en vanlig norsk 'k', men istedenfor å si 'k', så uttaler man lyden som kommer etter, i dette tilfellet 'e'. 'ä' er [æ]. Bare korte lyder.	
30.04	sana - ord	uttales som første leddet i 'sanasol'. M.a.o. bare korte lyder	
01.05	mie - jeg	husk; bare korte lyder	
02.05	olen - er	ålen, men bare korte lyder 'o' uttales konsekvent [å] brukes bare med 'mie':	'Mie olen ...' - jeg er ...
03.05	mies - mann, kar, fyr	bare korte lyder	
04.05	sie - du	husk; bare korte lyder	
05.05	olet - er	o = å, og ellers bare korte lyder. -t i slutten av et ord uttales alltid -t. Aldri som en -d, som det er blitt påstått! NB. Denne formen brukes bare med "sie".	Sie olet ...
06.05	nainen - kvinne	bare korte lyder	
07.05	mikä? - hva?	uaspirert -k- (se tidl. forklaring). -ä- = -æ-. NB.: bare korte lyder.	Mikä mie olen?, Mikä sie olet?
08.05	kuka? - hvem?	uttales med uaspirerte -k-:er. -u- uttales som den norske -o-. Bare korte lyder.	Kuka sie olet?, Kuka mie olen? Svaret blir navnet til vedkommende som får spørsmålet.
09.05	hän - han, hun	bare korte lyder. På kvensk har det vært, og er, full likestilling mellom kjønnene. Det samme ordet for 'han' og hun'.	
10.05	oon - er	-o- uttales konsekvent -å-, og her er det to -o-:er, derfor blir den lang. åån. Brukes bl.a. med 'hän'	Hän oon mies, nainen.
11.05	minun – min/mi/mitt/mine	bare korte lyder. -u- uttales som en norsk -o-. Trykket er på 1. stavelse.	Sie olet minun nainen. Hän oon minun mies. NB! Dere må arbeide sjøl for å finne ut hva det betyr. Alle opplysningene finnes her i Dagens kvenske ord.
12.05	sinun – din/di/ditt/dine	bare korte lyder. -u- uttales som en norsk -o-. Trykket er	Mie olen sinun mies.

		på 1. stavelse.	
13.05	hänen – hans/hennes	NB.: Bare korte lyder og trykket på hä-	Sie olet hänen nainen. Kuka oon hänen mies? (Ti ekstra poeng til den som greier å oversette, med eller uten hjelp!)
14.05	nimi - navn	korte lyder!	Mikä minun, sinun, hänen nimi oon? Minun nimi oon ...
15.05	nyt - nå	-y- uttales som norsk -u-, og den skal være kort. -t i slutten av et kvensk ord vil bestandig uttales som en norsk aspirert -t, dvs. uttale en språklyd med en tydelig pustelyd.	Nyt oon kevät.
16.05	ystävä - venn	bare korte lyder. -y- uttales alltid som en norsk -u-.	Mie olen sinun ystävä. Sie olet hänen ystävä. Hän oon minun ystävä.
17.05	Hurraa!	-u- uttales som norsk -o-. Trykk på 1. stavelse. -aa (dobbel -a) i slutten av ordet betyr at den lyden er lang. Da vet vi det at lange lyder på kvensk skrives alltid med to bokstaver!	
18.05	lämmin – varm/ varmt	-ä- er en -æ-	Nyt oon lämmin.
19.05	helluntai - pinse		Hyvvää helluntaita!
20.05		maanantai - mandag [Lang -a- (aa) og to korte -a-:er. Uaspirert -t-.] Eks.: Nyt oon maanantai. Hyvvää maanantaita!	
21.05	tiistai - tirsdag	uaspirert 't', munnen formes til å uttale en vanlig norsk 't', men istedenfor å si 't', så uttaler man lyden som kommer etter, i dette tilfelle en lang -ii-, og på slutten av ordet -ai.	Nyt oon tiistai.
22.05	keskiviikko - onsdag (eg. midtuke)	den første 'k':en er uaspirert, m.a.o uttales uten luftstrøm, og -kk- uttales som på norsk. Her ser man at 'k' aldri er en 'g'! -ii- er lang 'i', og -o uttales som norsk [å]	Hyvvää keskiviikkoo, keskiviikko. (To varianter og begge er like RIKTIGE!!!)
23.05	tuorestai - torsdag	uaspirert 't'. -uo- uttales med 'norske' lyder; [oå]	Nyt oon lämmin tuorestai. Hyvvää tuorestaita!
24.05	perjantai - fredag	uaspirert 'p', trykk på første stavelse, bare korte lyder	Hyvvää perjantaita!
25.05	lau(v)antai - lørdag	-au- uttales [ao]. -t- er	Hyvvää lau(v)antaita!

		fremdeles, og alltid, en uaspirert 't'	
26.05	sunnuntai - søndag	-u- uttales fremdeles [o]. -nn- er dobbel -nn- som på norsk. Trykket på 1. stavelse, og bitrykk på 3. og siste stavelse.	Hyvvää sunnuntaita!
27.05	kesä - sommer	uaspirert -k-, kort -e-, -s- og ä, m.a.o. bare korte lyder. -ä- er bare en skrivemåte for [æ] både kvensk, finsk, svensk, tysk o.s.v.	Hyvvää kessää! (Ingen skrivefeil, men kvensk er et bøyningsspråk, og dette er en bøyningsform!)
28.05	tääpäinä - i dag	uaspirert -t-, lang [æ], uaspirert -p-, resten korte lyder. Ordet er egentlig en forkortelse av 'tänä päivänä' som betyr på 'denne dagen'.	Tääpäinä oon tiistai.
29.05	huomena - i morgen	-uo- uttales [oå], trykket på første stavelse, og ellers bare korte lyder.	Huomena oon tuuorestai.
30.05	eilen - i går	bare korte lyder	Eilen oli keskiviikko. ('oli - var'; fortidsform av 'oon' som er en nåtidsform; Tääpäinä oon tuuorestai'.)
31.05	ilo(i)nen - glad		Mie olen ilo(i)nen. Nyt oon lämmin kesä. Sie olet ilo(i)nen. Hän oon ilo(i)nen. Kuka oon ilo(i)nen?
01.06	pyhä - helg	uaspirert -p-, -y- = [u], -h- uttales bestandig på kvensk, -ä- er fremdeles en [æ]. Bare korte lyder.	Nyt oon pyhä. Hyvvää pyhhää! (Hilsningsform: dobbel -v- og - dobbel -h- og lang -ä- i slutten av begge ordene!)
02.06	aamu - morgen	aa- lang lyd, kort -m- og kort -u- [o]]	sunnuntai-aamu, kesä-aamu. Hilsning: Hyvvää aamuu, aamua.
03.06	päivä - dag	bare korte lyder	Aamupäivä - formiddag. Hyvvää päivää!
04.06	ilta - kveld	bare korte lyder, og husk: uaspirert -t-	Hyvvää iltaa! Iltaapäivä - ettermiddag.
05.06	yö - natt	uø uttales som en diftong, tvetyd	Hyvvää yötä.
06.06	mulla/minula oon - jeg har	På kvensk har vi ikke et eget ord for 'å ha'. 'mulla oon' betyr egentlig 'hos meg er'.	Mulla oon hyvä ystävä.
07.06	sulla/sinula oon - du har		Sulla oon ilo(i)nen ystävä.
08.06	hällä/hänelä oon – han/hun har		Mikä hällä oon? Hällä oon ystävä.
09.06	met - vi	uttales som det norske ordet 'mett'.	

10.06	olema - er		Met olema ... (Vi er ...) Denne formen skal BARE brukes med 'met'! 'Olema' kan også brukes alene, og det betyr fremdelse 'Vi er'.
11.06	tet - dere	den først -t- uttales uaspirert, mens den siste uttales som -tt.	
12.06	oletta - er	Trykket på 1. stavelse. Korte lyder, og -tt- uttales som på norsk.	Denne formen skal BARE brukes med 'tet'! 'Oletta' kan også brukes alene, og det betyr fremdeles 'Dere er'.
13.06	het - de (personlig pron.)	uttales som det norske ordet 'hett'.	
14.06	Liten repetisjon: olla - å være 1. person entall: (mie) olen 2. person entall: (sie) olet 3. person entall: hän oon 1. pers.flertall: (met) olema 2. pers.flertall: (tet) oletta 3. pers. flertall: het oon		NB. Ord som står i parentes, kan utelates, men betydninga forblir den samme. 'Olet ilo(i)nen' betyr det samme som 'Sie olet ilo(i)nen'. - ilo(i)nen (entall) : ilo(i)set (flertall). Het oon ilo(i)set. (Met) olema ilo(i)set. (Tet) oletta ilo(i)set.
15.06	ja - og		Mie ja sie olema ilo(i)set.
16.06	meilä oon - vi har		Meilä oon hyvä ystävä. (Vi har en god venn. NB. Vi har ikke ubestemt artikkel: en,ei,et på kvensk!)
17.06	teillä oon - dere har		Mikä teillä oon? Meilä oon hyvä ystävä.
18.06	heillä oon - de har.		Heillä oon miesystävä. (De har en mannlig venn.) Heillä oon naisystävä. (... venninne ...)
19.06	heti – snart, straks	bare korte lyder, uaspirert -t-	Nyt oon keskiviikko. Heti oon tuorestai.
20.06	peret - familie	uaspirert 'p', korte lyder	Mulla oon peret
21.06	mamma ja pappa	uaspirert 'p', korte lyder	Sulla oon mamma ja pappa. Mulla oon mamma ja pappa. Meilä oon mamma ja pappa.
22.06	poika – gutt, sønn	uaspirert 'p' og 'k'. Man former munnen til en vanlig norsk 'p,k', men uttaler lyden som kommer etter. I dette tilfelle først en 'p', så [äi] og så en 'k' og deretter 'a'.	Heillä oon poika, ja mulla oon poika. Täpäpä oon lauantai, hyvä pyhä!
23.06	tytär - jente, datter	uaspirert 't', 'y'=[u], ä=[æ], bare korte lyder]	Tytär oon ilo(i)nen. Meilä oon tytär.

24.06	ämmi - bestemor		Kuka hän oon? Hän oon minun ämmi. Ja kuka hän oon? Hän oon sinun ämmi.
25.06	äiji - bestefar		Hällä oon äiji ja ämmi. (Han,hun har ...)
26.06	sisar - søster	bare korte lyder	Sulla oon sisar. (Du har ei søster. NB! På kvensk har vi ikke ubest. art.: en,ei,et.)
27.06	veli - bror	bare korte lyder	Kuka sinun veli oon? Hän oon minun veli.
28.06	iso - stor	Husk: Bare korte lyder, ikke dra ut noen av dem. 'o' = [å].]	Pekka oon iso poika. Hän oon minun isoveli.
29.06	pikku - liten	uaspirert 'p', -kk- som på norsk, u = [o]]	Hän oon sinun pikku sisar.
30.06	nuori - ung	-uo- diftong,tvelyd som uttales [oå]	Hän oon minun tytär. Hän oon nuori nainen.
01.07	vanhaa - gammel	lang 'a' på slutten	Ämmi oon vanhaa nainen, ja äiji oon vanhaa mies.
02.07	uusi – ny/nytt	lang 'u' som uttales som en lang norsk [o], som i 'sol'.	Nyt oon uusi päivä, ja mie olen ilo(i)nen.
03.07	talo – hus/huset	[uaspirert 't', kort 'a', kort (enkel) 'l' og en kort 'o' som uttales [å]. Husk at trykket ALLTID er på første stavelsen, m.a.o. i begynnelsen av ordet.]	Heilä oon uusi ja iso talo, ja mulla oon vanhaa ja pikku talo.
04.07	mutta - men	'u' uttales fremdeles og bestandig [å]	Mie olen vanhaa mies, mutta sie olet nuori nainen.
05.07	sää - vær	lang [æ]	Tääpänä oon hyvä ja lämmin sää.
06.07	huono - dårlig	'uo' uttales [oå]	Nyt oon huono sää, mutta eilen oli hyvä sää. ('oli - var'; fortidsform av 'oon' som er en nåtidsform, repetisjon fra 30. mai.)
07.07	sääski - mygg	lang [æ]	Meilä oon nyt sääskikesä.
08.07	aurinko – sol/sola	'au' uttales [ao], 'nk' uttales [ŋk] som i det engelske ordet 'think', 'o' = [å]	aamu-aurinko, ilta-aurinko, yö-aurinko
09.07	paistaa - steker, skinner	uaspirert 'p'; munnen formes til å uttale en vanlig norsk 'p', men istedenfor å si 'p', så uttaler man lyden som kommer etter, i dette tilfellet 'ai'. Repetisjon fra 21. mai.	Aurinko paistaa nyt. Bonuseks.: Aurinko ei paista tääpänä!
10.07	sattaa - regner		Tääpänä sattaa.
11.07	tuulee - blåser	uaspirert 't', lang [o] og lang [e]	Nyt tuulee.
12.07	tyven – vindstille, havblikk	uaspirert 't', kort [u]	Nyt oon tyven.

13.07	kylmä – kald/kaldt	uaspirert 'k', kort [u]	Nyt oon kylmä sää.
14.07	pouta - oppholdsvær	uaspirert 'p', [åo], uaspirert 't', kort 'a'	Tääpänä oon pouta.
15.07	pilvi - sky (på himmelen)	uaspirert 'p', bare korte lyder	pilvisää - gråvær
16.07	kiitos - takk	uaspirert 'k', lang 'i', uaspirert 't', kort [å]	
17.07	ole hyvä! - vær så god! olkkaa hyvät - vær så god!	bare korte lyder (Dette sier man til en person!) 'kk' uttales som på norsk (Dette sier man til flere personer)	
18.07	missä? - hvor?		Missä poika oon? Missä sie olet? Missä tet oletta?
19.07	tässä - her (på det stedet her)	uaspirert 't'	Missä mie olen? Mie olen tässä.
20.07	tuossa - der (på det stedet der, brukes når man peker og sier "tuossa")	[oå]	Missä pikku poika oon? Hän oon tuossa.
21.07	täälä - her (her i området ett eller annet sted, ikke noe bestemt sted, men her!)		Tytär oon täälä.
22.07	tuola - der, der borte (peker i en retning, "der" i området ett eller annet sted, ikke noe bestemt sted, men der!)	[oå]	Missä hän oon nyt? Hän oon tuola!
23.07	hilla - multe		
24.07	yks(i) en (tallord)	uttales [uks] I muntlig er det vanligst å bruke kortformen uten -i. NB.: Det er tallordet 'en' og ikke ubestemt artikkel 'en'!	Täälä oon yks poika ja yks mies.
25.07	kaks(i) - to		
26.07	kolme - tre		
27.07	nelje/neljä - fire	Nok engang; når det ikke forklares hvordan ordet skal uttales, så uttales det slik som vi ville ha uttalt det på norsk, men husk: bare korte lyder, også den siste lyden: -e,-ä.	
28.07	viis(i) - fem	lang 'i'	
29.07	Yks, kaks, kolme, nelje, viis, Jää sie siiheen siis.		En, to, tre, fire, fem, Bli du der, altså.
30.07	ukkossää - tordenvær	[okkåssææ]	Eilen oli ukkossää. ('oli' er fortidsform av 'oon'.)
31.07	meri – sjø/sjøen, hav/havet	NB.: Bare korte lyder!	Meri oon tyven
01.08	vuono – fjord/fjorden	[oå]	Porsanginvuono oon iso vuono.
02.08	järvi – innsjø/innsjøen, vann/vannet		Järvi oon tyven

03.08	joki – elv/elva	[å], uaspiret 'k', korte lyder	
04.08	oja – bekk/bekken		
05.08	mettä – skog/skogen		Mettä oon iso.
06.08	vaara – fjell/fjellet		
07.08	tunturi – fjell/fjellet (større sammenhengende fjellområde)	to uaspirerte 't'-er og to [o]-er, bare korte lyder og trykket på første stavelsen.	Pyssyjoventunturi - Børselfjellet, Levitunturi (i Nord-Finland).
08.08	jänkkä/jänkä - myr,myra		Isojänkkä (Stormyra bl.a. i Kåfjord og i Porsanger), Farimajänkä (Ferdesmyra i Sør-Varanger).
09.08	kenttä – eng/enga		
10.08	kukka – blomst/blomsten		Kukkakenttä, hillakukka
11.08	syyskesä – høstsommer/høstsommeren , seinsommer/seinsommeren		Nyt oon hyvä ja lämmin syyskesä.
12.08	asun – (jeg) bor	NB.: Bare korte lyder	Missä mie asun?
13.08	asut – (du) bor		Missä sie asut? Mie asun täällä,tuola.
14.08	assuu – (han,hun) bor		Missä sinun veli assuu? Hän assuu tässä. (Her på stedet.)
15.08	asuma – (vi) bor		Met asuma nyt täällä.
16.08	asutta (dere) bor		Missä tet asutta? Met asuma tuossa.
17.08	asuthaan - (de) bor		Het asuthaan nyt isossa talossa. (De bor nå i et stort hus.)
18.08	-ssa,-ssä - i (inne i)		Gårdagens eksempel: "Het asuthaan isossa talossa." For å uttrykke betydning "i, inne i" føyes endinga "-ssa" til ordet (adjektiv og substantiv): "iso-ssa" som da betyr "i stor(t)". Det samme med "talo-ssa" som betyr "i (inne i) hus,huset". Endinga "-ssa" brukes når ordet endinga skal føyes til, har en eller flere av disse tre bokstavene i seg: "a,o,u". Hvis IKKE en eller flere av de tre bokstavene finnes i ordet, brukes varianten "-ssä": "kylmässä säässä" (= i kaldt vær).
19.08	Alattio - Alta	Trykk på 1. stavelse, to korte 'a'-er, dobbel '-tt-' uttales som på norsk, '-i'o uttales [iå]	Missä Leena assuu nyt? Hän assuu Alattiossa.
20.08	Peruna - Bergen		Missä sinun poika assuu nyt? Nyt hän assuu

			Perunassa.
21.08	Tromssa - Troms(ø)		Anna-Leena ja Iso Pekka asuthaan Tromssassa.
22.08	Kiiperi - Kiberg		Mie asun Kiiperissä. Jf. "Dagens kvenske ord" for 18. august. Forklaringa for bruken av varianten "-ssä" finnes der.
23.08	Vesisaari - Vadsø		Iisakki ja hänen peret asuthaan Vesisaarella. NB. I mange av ordene som ender på '-i', går '-i' over til '-e-' når man føyer til en ending. Det finnes dessverre ingen klar regel for det.
24.08			
25.08			
26.08	Pysyjoeki - Børselv		Mie asun Pysyjoevessa. (I alle stedsnavn som ender på '-joki', går '-i' over til '-e-' og '-k-' går over til '-v-' eller den forsvinner: '-joe-'. Det er ingen klare geografiske skillelinjer, så derfor bør dere undersøke hva som blir sagt på stedet.)
27.08	Suomi - Finland		Liisa ja Pekka asuthaan nyt Suomessa. ('-i' går over til '-e-', og i ordet er det både '-u-' [o] og '-o-' [å], derfor blir endinga '-ssa'.)
28.08	Ruotti - Sverige	[oå]	Minun tytär assuu Ruottissa. (Dagens parentes: Hvorfor må vi ha endinga '-ssa' i dette tilfellet?)
29.08	kotona - hjemme		Minun pikkusisar oon kotona.
30.08	syksy – høst,høsten		Nyt oon syksy (høst). Syksy (høsten) oon täälä.
31.08	kaunis – pen,pent	[ao]	Syksy oon kaunis
01.09	istuu - sitter	[lang [o] på slutten]	Hän istuu (3. person entall).
02.09	lintu – fugl, fuglen	[uaspirert -t-]	Missä lintu istuu?
03.09	oksa - grein/greina		Lintu istuu oksala
04.09	istun - (jeg) sitter		Mie istun vaarala.
05.09	istut - (du) sitter		Sie istut toolila (tooli - stol)
06.09	istuma - (vi) sitter		Met istuma ulkona.
07.09	istutta – (dere) sitter		Tet istutta pikku talossa. ('pikku' bøyes aldri, d.v.s. får ikke ending.)
08.09	istuthaan (de) sitter		Kaikki tet istuthaan tässä
09.09	-sta/-stä - ut av, fra		Kaarina oon Perunasta

10.09	puola – tyttbær/tyttbæra	[oå]	Nyt oon hyvä puolasyksy
11.09	mustikka - blåbær/blåbæra		Mustikka oon hyvä!
12.09	variksenmarja - krøkebær/krøkebæra, krekling/krekling	NB. bare korte lyder	'variksen' er en bøyningsform av varis = kråke, marja = bær
13.09	sieni – sopp/soppen		Nyt oon sienisesonki
14.09	punanen - rød/rødt		Minun talo oon punanen.
15.09	keltanen - gul/gult		Mettä oon nyt keltanen ja punanen
16.09	sininen – blå/blått		Meri oon sininen
17.09	vihrinen/vihreä - grønn/grønt		Mettä oli vihrinen. ('oli'; jf. 'Dagens kvenske ord' av 30. mai.)
18.09	kranni – granne/grannen, nabo/naboen		Pikku Leena oon minun hyvä kranni.
19.09	harakka – skjære/skjæra, skjur(e)/skjura		Harakka oli variksen kranni.
20.09	puu – tre/treet	uaspirert 'p' og lang [oo]	Harakka istuu oksala puussa.
21.09	koivu – bjørk/bjørka	uaspirert 'k', [åi] og [o]	Koivu oon iso puu.
22.09	lehti – blad/bladet, løv/løvet	NB.: 'h' skal uttales!	Koivu oon lehtipuu (løvtre).
23.09	pihlaja – rogn/rogna	'h' skal uttales!	Pihlajaki oon lehtipuu (-ki føyd til et ord, betyr 'også'.
24.09	haapa – osp/ospa		Haapaki oon lehtipuu. (Haaparanta/Haparanda = Ospestrand) (ranta = strand/stranda)
25.09	paiju/paivu – selje/selja		
26.09	leppä - older/olderen (gråor/gråora)		
27.09	hakopuu - bartre	Hovedtrykk på første stavelse, bitrykk på tredje stavelse. Kort -a-, uaspirert - k-, kort [å], uaspirert -p- og lang [o] tilslutt	Hakomettä
28.09	petäjä/pötäjä – furu/furu	bare korte lyder, og NB.: Trykket på første stavelse	Petäjä/pötäjä oon hakopuu.
29.09	kuusi - gran/grana	[uaspirert 'k' og lang [o]]	Kuusiki oon hakopuu. (-ki, se 23. september.)
30.09	kissa – katt/katta	uaspirert 'k'.	Meilä oon pikku kissa.
01.10	koira - hund/hunden		Minun ystävälä oon vanhaa koira.
02.10	kaffi – kaffe/kaffen	uaspirert 'k'.	Aamukaffi oon hyvä.
03.10	juusto – ost/osten	lang [o] og kort [å]	Juusto kaffissa oon hyvä. Kaffijuusto!
04.10	sokkeri – sukker/sukkeret		"Emmä ole sokkerista tehty!" (Vi er ikke laga av sukker!)
05.10	maito - melk/melka		Kylmä maito oon hyvä.
06.10	piimä - surmelk/surmelka, kefir, kulturmilk		Ah, piimä oon hyvä.

07.10	vesi – vann/vannet	bare korte lyder	Vesi oon kylmä/lämmin
08.10	pakkanen - kulde/kulda		Nyt oon yöpakkannen. Heti oon päiväpakkannen.
09.10	lumi – snø/snøen	bare korte lyder	Heti oon lumiki täällä.
10.10	jää - is/isen		Vesi oon heti jäässä. (Vannet fryser snart. Egentlig: Vannet er snart i is.)
11.10	tulen – jeg kommer	uaspirert 't' og kort [o]-lyd	Mie tulen talosta. (Endinga -sta uttrykker en bevegelse "fra/ut av noe".)
12.10	tulet – du kommer		Sie tulet Tromssasta.
13.10	hän tullee – han/hun kommer		Hän tullee Perunsta.
14.10	tulema – vi kommer		Met tulema tääpänä.
15.10	tuletta - dere kommer		Tet tuletta huomena.
16.10	tulhaan - de kommer		Het tulhaan Oslosta.
17.10	menen - jeg går/drar		Mie menen nyt.
18.10	Alattihoon - til Alta		Alattio: For å uttrykke bevegelse til et sted/stedsnavn, føyer vi til en -h- foran siste bokstav i stedet/stedsnavnet: Alattih-, så forlenger vi den siste bokstaven i stedet/stedsnavnet: Alattihoo-, og tilslutt føyer vi til en -n: Alattihoon som da betyr 'til Alta'. Mie menen Alattihoon.
19.10	menet - du går/drar		Sie menet Tromssshaan.
20.10	mennee - han/hun går/drar		Liisa mennee Oslhoon.
21.10	menemä - vi går/drar		Menemä nyt Ruotthiin. (Vi drar til Sverige nå. Men det kan også være en oppfordring: La oss dra til Sverige nå!)
22.10	menettä - dere går/drar		Tet menettä Kiiperhiin huomena.
23.10	menhään - de går/drar		Het menhään heti.
24.10	-ko/-kö - ?		Tuletko (sie) huomena? (Kommer du i morgen?) Når vi skal lage spørsmål av en setning, f.eks.: "Sie tulet huomena", så snur vi rekkefølgen på subjekt (den som gjør/"sie") og verbal/predikat (hva den gjør "tulet"). Eks.: sie tulet > tulet sie. Men for at det skal bli et riktig spørsmål, må vi

			føye til -ko/-kö til verbalet (tulet): "tuletko", som da betyr "kommer du"? I dette tilfellet har ordet "tulet" bokstaven -u- i seg, og sammen med bokstavene -a- og -o- så MÅ vi bruke -endinga -ko. Ellers bruker vi -kö. (Jf. forklaringa fra 18.08.)
25.10	menemäkö? - går/drar vi?		Menemäkö tääpänä metthään?
26.10	oletko? - er du?		Oletko sie Pekka?
27.10	kirkko - kirke/kirka		Nyt oon sunnuntai. Menemäkö kirkkfoon?
28.10	olenko? - er jeg?		Olenko mie sinun ystävä?
29.10	kauppa - butikk/butikken		Menetkö sie kaupphaan?
30.10	loppunu - slutta/sluttet		Kesä oon loppunu. (Sommeren er slutt/over.)
31.10	aika - tid/tida		Kesäaika oon loppunu.
01.11	alkanu - begynt		Talviaika oon alkanu.
02.11	matala – lav/lavt		Matala syysaurinko (Syys- jf. 11.08.)
03.11	pyhämiesten päivä - allehelgensdag		Tääpänä oon pyhämiesten päivä.
04.11	kaljama - hålføre/hålføret		Täälä oon nyt kaljama.
05.11	lyhyt - kort (ikke lang)		Päivä oon lyhyt.
06.11	pitke/pitkä - lang/langt		Ilta oon nyt pitke/pitkä.
07.11	korkea/korkkee - høy/høyt		Vaara oon korkea/korkkee.
08.11	raskas - tung/tungt		Puu oon raskas.
09.11	keveä/kevvee - lett		Mie olen keveä/kevvee. Oletko sie?
10.11	isänpäivä – farsdag/farsdagen (isä – far/faren) (onni – lykke/lykken)		Tääpänä oon isänpäivä. "Onnea/Onnee isänpäiväle" (Til lykke med farsdagen!)"
11.11	lauha - mildvær/mildværet		Tääpänä oon lauha.
12.11	hevonen - hest/hesten		Hevonen oon 'hest'.
13.11	pappi - prest/presten		Pappi oon 'prest'.
14.11	suola - salt/saltet		Suola oon 'salt'.
15.11	kaikki - alt/alle		Kaikki oon 'alt'.
16.11	tormi - storm/stormen		Nyt tuulee. Oon tormi.
17.11	tuisku – fokk/fokket		Eilen oli lumituisku.
18.11	en ole - jeg er ikke		Mie en ole vanhaa. Mie olen nuori. (Nektende på kvensk dannes ved å ta 1. pers. entallsformen av verbet, i dette tilfellet 'olen', og ta bort personsendinga -n. Da

			har man formen 'ole', og foran den setter man et lite nektingsverb 'e-'. Endinga -n som man tok fra 'olen', føyer man til nektingsverbet 'e-', og da blir det 'en': en ole. NB.: Denne formen gjelder bare 1. person: mie; mie en ole ...)
19.11	en mene - jeg går/drar ikke		Mie en mene kirkkhoon huomena. (kirkkhoon: Se 27.10.)
20.11	en istu - jeg sitter ikke		Mie en istu tässä!
21.10	en tule - jeg kommer ikke		Mie en tule tääpänä. Tulen huomena.
22.11	et ole - du er ikke		Sie et ole minun kranni. (Her bruker vi den samme forklaringa som vi brukte 18.11. Eneste forskjellen er at det lille nektingsverbet 'e-' får en '-t' ending. Det fordi 2. pers. ent. 'sie' krever den endinga.)
23.11	et asu - du bor ikke		Sie et asu Perunassa. (NB. 1.pers. ent.: 'asun' minus '-n' er 'asu-'.)
24.11	ei tule - han/hun/den/det kommer ikke		Hän ei tule nyt. Hän tullee huomena. (Igjen må vi ta utgangspunkt i 1. pers. ent.: 'tulen' og ta bort personendinga '-n'. Da får vi nektingsformen av verbet. Men det lille nektingsverbet i 3. pers. ent. er uregelmessig og heter '-ei'.)
25.11	ei mene - han/hun/den/det går ikke		Ei se mene hyvin. (se = det)
26.11	emmä ole - vi er ikke		Met emmä ole täälä huomena. (Dette er 1. pers. flertall. Nektingsverb + ending: e-mmä.)
27.11	ei/eivät asu - de bor ikke		Het ei/eivät asu täälä.
28.11	vaimo - kone/kona, hustru/hustrua		Leena oon minun vaimo.
29.11	vaimon - konas, hustruas		Minun vaimon nimi oon Leena. (Genitiv på kvensk dannes ved å føye en -n til substantivet. Dette gjelder mange ord, men slettes ikke alle! Gled dere! Jf. 'minun', 'sinun' og 'hänen'.)

30.11	isän - farens		Hänen isän nimi oon Valli.
01.12	ensi - første/den første/det første/de første		Tääpänä oon ensi adventtisunnuntai.
02.12	äitin - moras		Minun äitin nimi oon Kerttu.
03.12	krannin - grannes/grannens, nabos/naboens		Krannin tytär oon kaunis.
04.12	hevosen - hestens		Hevosen nimi oon Musti. (Av ordet 'musta - svart'. På norsk 'Svarten'.) Alle ord som ender på '-nen', får genitivsformen '-sen'.
05.12	pojan - guttens		Pojan nimi oon Kalle. (En enslig -k- hvis den er på nestsiste plass i ordet, forsvinner. I dette tilfellet går også -i- over til -j-.)
06.12	papan - pappas		Papan nimi oon Pekka. (Når vi har -pp- på nestsiste plass i ordet, forsvinner den ene når vi føyer til en ending.)
07.12	Pekan - Pekkas		Mie olen Pekan veli. (Når vi har -kk- på nestsiste plass i ordet, forsvinner den ene når vi føyer til en ending.)
08.12	toinen – andre/annen		Tääpänä oon toinen adventtisunnuntai.
09.12	katto - tak/taket katola - på taket		Lintu istuu katola. (Når vi har -tt- på nestsiste plass i ordet, forsvinner den ene når vi føyer til en ending. Endinga -la her betyr på.)
10.12	tyttärelä oon - dattera/jenta har		Tyttärelä oon uusi poikaystävä. (Ordet 'tytär' har denne sjeldne bøyingsformen: 'tyttäre-')
11.12	miehen - mannens/karens		Se oon miehen vanhaa hevonen. (Ordet 'mies' har også en uvanlig bøyingsform.)
12.12	piili - bil/bilen		Miehelä oon uusi piili.
13.12	kolmastoista - trettende (13.)		Tääpänä oon perjantai kolmastoista.
14.12	kaamos – mørketid/mørketida		Nyt oon kaamos.
15.12	kolmas – tredje/den tredje		Tääpänä oon kolmas sunnuntai adventissa. (Ordet 'adventti' har –tt- på nestsiste plass. Når vi da føyer til en ending, forsvinner den ene av dem.)
16.12	hoppu – travelt		Mulla oon nyt hoppu!
17.12	pimeä/pimiä/pimnee –		Päivä oon nyt

	mørk/mørkt		pimeä/pimiä/pimnee
18.12	kirjotan – jeg skriver joulukortti – julekort/julekortet		Mie kirjotan joulukortin. (et julekort/julekortet)
19.12	joulukenkki – julegave/julegaven		Joulukenkit oon ostettu. (Endinga –t er flertallsending. 'oon ostettu' betyr 'er kjøpt'.)
20.12	joulupuu – juletre/juletreet		Joulupuun oon ostettu.
21.12	aijankäännet – tidssnu		Tääpänä oon aijankäännet.
22.12	neljes/neljäs – fjerde/den fjerde		Tääpänä oon neljes/neljäs adventtisunnuntai.
23.12	aatto – aften/aftenen aatonaatto – lille julaften		Nyt oon aatonaatto.(Egentlig 'aftenens aften'.) ('aatto' har –tt- på nest siste plass. Når vi da føyer til en ending: -n, så forsvinner den ene 't'- en.)
24.12	jouluaatto – julaften/julaftenen		Tääpänä oon jouluaatto. Hyviä jouluja/Hyvii joului/ Hyvvää joulua kaikile. ('kaikki' har –kk- på nest siste plass. Når vi da føyer til en ending, så forsvinner den ene 'k'-en.)
25.12	ensi joulupäivä – første juledag		Eilen oli jouluaatto, ja nyt oon ensi joulupäivä.
26.12	toinen joulupäivä – andre juledag		Eilen oli (ensi) joulupäivä, tääpänä oon toinen joulupäivä, ja huomena oon kolmas joulupäivä.
27.12	joulupetäjä/joulupötäjä – juletre av furu		Petäjä/pötäjä oon kaunis joulupuu.
28.12	joulutähti - julestjerne/julestjerna		Joulutähti oon kaunis joulukukka
29.12	joulun ja loppiaisen välinen aika – romjul		Egentlig tida mellom jul og helligtrekongersdagen eller trettededagen. 'loppiainen' - helligtrekongersdagen
30.12	vuosi – år/året	uttales med norsk [oå]	Tämä vuosi oon heti loppunu.
31.12	uudenvuodenaatto/uuenvuo enaatto - nyttårsaften	Bøyningsformen til 'uusi' er 'uu(ð)e-', og 'vuosi' har 'vuo(ð)e-' som bøyningsform. '-ð-' er en parallell til den finske '-d-'.	Eks.: Tääpänä oon vuo(ð)en viiminen päivä, uu(ð)envuo(ð)en-aatto. (viiminen - siste.) (På norsk: I dag er årets siste dag, nyttårsaften.)
2014			
01.01	Hyvvää/onnelistu/rauhalista		Godt/lykkelig/fredelig nytt

	uutta vuotta!		år!
02.01	jatkuuvasti - fortsatt		Jatkuuvasti hyvää uutta vuotta!
03.01	januaari(kuu) - januar(måned) kuu - måne(d)/måne(de)n		Januaari oon vuo(ð)en ensi kuukausi. (Når ordet 'måned' står aleine, så brukes ordet 'kuukausi'. 'kuu' i betydninga 'måned' brukes bare i sammensetning med andre ord.)
04.01	sivakka - (en) ski/skien sivakat - skiene		Mulla oon uu(ð)et sivakat. (Jf. flertall 19.12.13)
05.01	sauva - stav/staven		Mulla oon uu(ð)et sauvatki. ('-ki' jf. 23.09.)
06.01	sompa - trinse/trinsa		Sauvassa oon sompa.
07.01	keli - føre/føret		Nyt oon hyvä keli.
08.01	latu/lattuu - skispor/skisporet		Mettässä oon nyt hyvä latu/lattuu.
09.01	talvi - vinter/vinteren		Talvi oon pitke/pitkä.
10.01	liukas - glatt		Talvela oon liukas keli. ('talve-' er bøyingsformen til 'talvi'.)
11.01			
12.01			
13.01			
14.01			
15.01			
16.01			
17.01			
18.01			
19.01			
20.01			
21.01			
22.01			
23.01			
24.01			
25.01			
26.01			
27.01			
28.01			
29.01			
30.01			
31.01			

Ordliste

A

aamu – morgen
aatonaatto – lille julaften
aatto – aften/aftenen
adventti – advent/adventen
aijkänkännät – tidssnu
aika - tid/tida
Alattihoon - til Alta
alkanu - begynt
asuma – (vi) bor
asun – (jeg) bor
asut – (du) bor
asuthaan - (de) bor
asutta (dere) bor
assuu – (han,hun) bor
aurinko – sol/sola

E

ei asu - de bor ikke
ei mene - han/hun/den/det går ikke
ei tule - han/hun/den/det kommer ikke
eilen - i går
eivät asu - de bor ikke
emmä ole - vi er ikke
ensi - første/den første/det første/de første
en istu - jeg sitter ikke
en mene - jeg går/drar ikke
en ole - jeg er ikke
et asu - du bor ikke
et ole - du er ikke
en tule - jeg kommer ikke

H

haapa – osp/ospa
hakopuu – bartre
hakomettä - barskog
harakka – skjære/skjæra, skjur(e)/skjura
heilä oon - de har.
helluntai - pinse
het - de (personlig pron.)
heti – snart, straks
hevonen - hest/hesten
hilla – multe/multa
hoppu – travelt
huomena - i morgen
huono - dårlig
Hurraa!
hällä,hänelä oon – han/hun har
hän - han,hun
hänen – hans/hennes
hän tullee – han/hun kommer

I

ilo(i)nen - glad
ilta – kveld/kvelden
iso – stor/stort
istun - (jeg) sitter
istuma - (vi) sitter
istut - (du) sitter
istuthaan (de) sitter
istutta – (dere) sitter
istuu – sitter
isä – far/faren
isänpäivä – farsdag/farsdagen

J

ja – og
januaari(kuu) - januar(måned)
jatkuuvasti - fortsatt
joki – elv,elva
jouluaatto – julaften/julaftenen
joulukenkki – julegave/julegaven
joulukortti – julekort/julekortet
joulupetäjä/joulupötäjä – juletre av furu
joulupuu – juletre/juletreer
joulutähti - julestjerne/julestjerna
juusto – ost/osten
järvi – innsjø/innsjøen, vann/vannet
jää - is/isen

K

kaamos – mørketid/mørketida
kaffi - kaffe/kaffen
kaikki - alt/alle
kaks(i) – to
kaljama - hálkeføre/hálkeføret
katola - på taket
katto - tak/taket
kaunis – pen/pent
kauppa - butikk/butikken
keli - føre/føret
keltanen - gul/gult
kenttä – eng/enga
keskiviikko – onsdag/onsdagen (eg. midtuke)
kesä – sommer/sommeren
keveä/kevvee - lett
kevät – vår/våren (årstid)
Kiiperi - Kiberg
kiitos – takk/takken
kirjotan – jeg skriver
kissa – katt/katta
koira – hund/hunden
kolmastoista - trettende (13.)
kolme – tre
korkea/korkkee - høy/høyt

kotona – hjemme
kranni – granne/grannen, nabo/naboen
kuka? - hvem?
kukka – blomst/blomsten
kuu - måne(d)/måne(de)n
kuukausi - måned/måneden
kylmä – kald/kaldt

L

latu/lattuu - skispor/skisporet
lauha - mildvær/mildværet
lau(v)antai – lørdag/lørdagen
leppä - older/olderen (gråor/gråora)
lintu – fugl, fuglen
liukas - glatt
loppiainen - helligtrekongersdagen
loppunu - slutta/sluttet
lumi – snø/snøen
lyhyt - kort (ikke lang)
lämmin – varm/varmt

M

maito - melk/melka
matala – lav/lavt
mamma – mamma/mammaen
meilä oon - vi har
menemä - vi går/drar
menemäkö? - går/drar vi?
menen - jeg går/drar
menet - du går/drar
menettä - dere går/drar
menhään - de går/drar
mennee - han/hun går/drar
meri – sjø/sjøen, hav/havet
met - vi
mettä – skog/skogen
mie - jeg
miehen - mannens/karens/fyrens
mies – mann/mannen, kar/karen, fyr/fyren
mikä? - hva?
minun – min/mi/mitt/mine
missä? - hvor?
mulla/minula oon - jeg har
mutta - men

N

nainen – kvinne/kvinna
nelje/neljä – fire
neljes/neljäs – fjerde/den fjerde
nimi – navn/navnet
nuori – ung/ungt
nyt - nå

O

oja – bekk/bekken
oksa - grein/greina
ole hyvä! - vær så god! (Dette sier man til en person!)
olikkaa hyvät - vær så god! (Dette sier man til flere personer)
olema - er
olen - er
olenko? - er jeg?
olet - er
oletko? - er du?
oletta – er
oli - var (3. pers. ent.)
olikkaa hyvät - vær så god! (Dette sier man til flere personer)
olla - å være
 1. person entall: (mie) olen
 2. person entall: (sie) olet
 3. person entall: hän oon
 1. pers.flertall: (met) olema
 2. pers.flertall: (tet) oletta
 3. pers. flertall: het oon
onnellinen - lykkelig
onnelistä - lykkelig (partitiv av 'onnellinen')
onni – lykke/lykken
oon – er

P

paiju/paivu – selje/selja
paistaa - steker, skinner
pakkanen - kulde/kulda
papan - pappas
pappa – pappa/pappaen
pappi - prest/presten
Pekan - Pekkas
Pekka - kvensk guttenavn
peret – familie/familien
perjantai – fredag/fredagen
Peruna – Bergen
petäjä – furu/furua (jf. pötäjä)
pihlaja – rogn/rogna
piili - bil/bilen
piimä - surmelk/surmelka, kefir, kulturmelk
pikku – liten/lite
pilvi – sky/skyen (på himmelen)
pimeä/pimiä/pimnee – mørk/mørkt
pitke/pitkä - lang
poika - gutt, sønn
pojan - guttens
pouta – oppholdsvær
punanen - rød/rødt
puola – tyttebær/tyttebæra

puu – tre/treet
pyhä – helg/helga
pyhämiesten päivä - allehelgensdag
Pyssyjoki - Børselv
päivä – dag/dagen
pötäjä – furu/furua (jf. petäjä)

R

ranta - strand/stranda
rauhallinen - fredelig
rauhalista - fredelig (Partitiv av 'rauhallinen')
raskas - tung/tungt
Ruotti - Sverige

S

sana – ord/ordet
sattaa - regner
sauva - stav/staven
se - den/det
sie – du
sininen – blå/blått
sinun – din/di/ditt/dine
sisar – søster/søstera
-ssa,-ssä - i (inne i)
sivakat - skiene
sivakka - (en) ski/skien
sokkeri – sukker/sukkeret
sompä - trinse/trinsa
sulla,sinula oon - du har
sunnuntai – søndag/søndagen
suola - salt/saltet
Suomi – Finland
syksy – høst/ høsten
syysaurinko
syyskesä – høstsommer/høstsommeren, sensommer/sensommeren
sää – vær/været
sääski – mygg/mygga

T

talo – hus/huset
talvi - vinter/vinteren
teillä oon - dere har
tet - dere
tiistai – tirsdag/tirsdagen
toinen – andre/annen
tormi - storm/stormen
Tromssa - Troms(ø)
tuisku – fokk/fokket
tulen – jeg kommer
tulema – vi kommer
tulet – du kommer

tuletta - dere kommer
 tuletko? kommer du?
 tulhaan - de kommer
 tullee – han/hun kommer
 tunturi – fjell/fjellet (større sammenhengende fjellområde)
 tuola – der/der borte (peker i en retning, "der" i området ett eller annet sted, ikke noe bestemt sted, men der!)
 tuorestai – torsdag/torsdagen
 tuossa - der (på det stedet der, brukes når man peker og sier "tuossa")
 tuulee - (det) blåser
 tyttärelä oon - dattera/jenta har
 tytär - jente, datter
 tyven - vindstille, havblikk
 tähti - stjerne/stjerna
 tässä - her (på det stedet her)
 täällä - her (her i området ett eller annet sted, ikke noe bestemt sted, men her!)
 täpäpä - i dag

U

uuðenvuoðenaatto/uuenvuoenaatto - nyttårsaften
 ukkossää – tordenvær/tordenværet
 uusi – ny/nytt

V

vaara – fjell/fjellet
 vaimo - kone/kona, hustru/hustrua
 vanhaa – gammel/gammelt
 variksenmarja - krøkebær/krøkebæra, krekling/krekling
 varis – kråke/kråka
 veli – bror/broren
 Vesisaari – Vadsø
 viiminen – siste/den siste
 viis(i) – fem
 vuono – fjord/fjorden
 vuosi – år/året

Y

yks(i) en (tallord)
 ystävä – venn/vennen, venninne/venninna.
 yö - natt /natta

Ä

äiji – bestefar/bestefaren
 ämmi – bestemor/bestemora

Grammatikk			Dato
Navn	Kjennetegn	Eksempelsetning	
å ha	-la/-lä oon	Mulla oon hyvä ystävä.	.06. - 08.0.6 16. -

